

Vlaams
Parlement

ingediend op **944** (2016-2017) – Nr. 12
13 december 2016 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Koen Daniëls en Caroline Gennez

over het ontwerp van decreet

houdende bepalingen tot begeleiding
van de begroting 2017

Hoofdstuk 9. Onderwijs en Vorming

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Kathleen Helsen.

Vaste leden:

Vera Celis, Paul Cordy, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels, Kris Van Dijck;
Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jan Durnez, Kathleen Helsen;
Ann Brusseel, Jo De Ro;
Caroline Gennez, Tine Soens;
Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

Peter Persyn, Grete Remen, Willy Segers, Ann Soete, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde;
Caroline Bastiaens, Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
Katia Segers, Steve Vandenberghe;
Elke Van den Brandt.

Documenten in het dossier:

- 944** (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Addenda
– Nr. 2 t.e.m. 6: Amendementen
– Nr. 7 t.e.m. 11: Verslagen

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door minister Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs.....	4
1.	Afdelingen 1 en 3. Werkingsmiddelen basisonderwijs (afdeling 1) en secundair onderwijs (afdeling 3) gemeenschapsonderwijs: technische correcties	4
2.	Afdelingen 2 en 4. Bevrozen integratietoelage basisonderwijs (afdeling 2) en secundair onderwijs (afdeling 4)	4
3.	Afdeling 5. Indexeren lineaire bijstelling van de werkingsmiddelen hoger onderwijs.....	4
4.	Afdeling 6. Uitbreiding toepassingsgebied fonds Hoger Onderwijs ...	4
5.	Afdeling 7. Bestending middelen bijkomende financiering voor de instellingen hoger onderwijs met een vestigingsplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad	5
6.	Afdeling 8. Aanpassing bijdrage wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen universiteiten.	5
7.	Afdeling 9. Opheffen van het Fonds MOD Onderwijs en Vorming	5
8.	Afdeling 10. Inhaalbeweging in de schoolinfrastructuur	5
9.	Afdeling 11. Verlenging bijkomende middelen in kader van de asielcrisis	5
10.	Afdeling 12. Kinderdagverblijven van het gemeenschapsonderwijs in het tweetalige hoofdstedelijke gebied Brussel.....	6
11.	Afdeling 13. Middelenfonds.....	7
II.	Bespreking	7
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	7
1.1.	Tussenkoms van Ann Brussee	7
1.2.	Tussenkoms van Kathleen Krekels	7
1.3.	Tussenkoms van Jo De Ro	7
2.	Antwoorden van de minister en replieken van de leden	7
III.	Stemmingen.....	9
1.	Artikelsgewijze stemming.....	9
2.	Eindstemming	9
	Gebruikte afkortingen	10

Op data van donderdag 17 november, donderdag 24 november en donderdag 1 december 2016 werd in de Commissie voor Onderwijs het onderwijshoofdstuk (hoofdstuk 9) van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017 behandeld. Op de eerstgenoemde datum gaf minister Hilde Crevits toelichting bij dit ontwerp van decreet en ging een eerste vragenronde door. Op de tweede datum antwoordde de minister op de gestelde vragen en volgden de replieken. Op de laatstgenoemde datum ging de stemming over het ontwerp van programmadecreet door. De bespreking van het ontwerp van programmadecreet verliep volledig geïntegreerd met de bespreking van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 15/1) en de beleidsbrief Onderwijs 2016-2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 940/1). Deze twee stukken maken het voorwerp uit van een afzonderlijk verslag (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 15/7-I).

1. Inleidende uiteenzetting door minister Hilde Crevits, vice-minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs

Minister *Hilde Crevits* geeft summier nog wat extra toelichting bij de artikelen zoals ze zijn opgenomen onder hoofdstuk 9. Onderwijs en Vorming van het voorliggend ontwerp van programmadecreet.

1. Afdelingen 1 en 3. Werkingsmiddelen basisonderwijs (afdeling 1) en secundair onderwijs (afdeling 3) gemeenschapsonderwijs: technische correcties

De artikelen 23 en 24 (afdeling 1) en 26 en 27 (afdeling 2) betreffen technische rechtzettingen bij de berekening van de reguliere werkingsmiddelen gewoon en buitengewoon basisonderwijs en gewoon en buitengewoon secundair onderwijs.

2. Afdelingen 2 en 4. Bevrozen integratietoelage basisonderwijs (afdeling 2) en secundair onderwijs (afdeling 4)

Bij wege van de artikelen 25 (afdeling 2) en 28 (afdeling 4) van het ontwerp van programmadecreet worden de integratietoelagen basis- en secundair onderwijs opnieuw bevroren. Het gaat hier meer bepaald over de gon-middelen die behouden worden op het niveau van de teldatum van 1 oktober 2014. Op dat ogenblik dreigde zich een daling voor te doen in de gon-middelen. Gezien deze daling niet wenselijk geacht werd en wordt, worden de integratiemiddelen elk jaar bevroren op het niveau van 2015-2016 en dit tot de volledige gon-hervorming haar beslag heeft gekregen, hetgeen normaliter in 2017 zou moeten gebeuren.

3. Afdeling 5. Indexeren lineaire bijstelling van de werkingsmiddelen hoger onderwijs

Artikel 29 voorziet in een aanpassing van de Codex Hoger Onderwijs, in de zin dat het actuele krediet wordt geïndexeerd volgens de normale methode die van toepassing is bij de Vlaamse Overheid.

4. Afdeling 6. Uitbreiding toepassingsgebied fonds Hoger Onderwijs

Via artikel 30 wordt de werking van het fonds Hoger Onderwijs, zowel in ontvangsten als in uitgaven, uitgebreid om verrichtingen te kunnen doen met middelen in het kader van het Vlaams Klimaatfonds. Zoals aangekondigd komen er voor Onderwijs immers vrij aanzienlijke middelen over vanuit het Vlaams Klimaatfonds, wat noopt tot een decretale basis om deze ook effectief te kunnen inzetten.

5. Afdeling 7. Bestendinging middelen bijkomende financiering voor de instellingen hoger onderwijs met een vestigingsplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

In het enig artikel (artikel 31) van afdeling 7 wordt voorzien dat de regeling die reeds gold in de begrotingsjaren 2015 en 2016 met betrekking tot de bijkomende financiering voor de instellingen hoger onderwijs met een vestigingsplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, ook in het begrotingsjaar 2017 wordt doorgetrokken.

6. Afdeling 8. Aanpassing bijdrage wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen universiteiten

Artikel 32 bepaalt dat de Katholieke Universiteit Leuven, de Vrije Universiteit Brussel, de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Hasselt gezamenlijk een bijkomende toelage ontvangen van 1 miljoen euro voor hun wettelijke en conventionele werkgeversbijdragen. De vrije universiteiten betalen immers meer werkgeversbijdragen dan de voormalige rijksuniversiteit (nu de UGent). De huidige voorziene compensatie van 26 miljoen euro is niet meer voldoende. Daarom wordt met deze bijkomende 1 miljoen euro al een eerste stap gezet om het tekort te verminderen.

7. Afdeling 9. Opheffen van het Fonds MOD Onderwijs en Vorming

Bij wege van artikel 33 wordt het Fonds MOD Onderwijs en Vorming opgeheven. Dit is een logisch gevolg van de overdracht van alle logistieke diensten naar het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse overheid, waardoor de MOD Onderwijs en Vorming ophoudt te bestaan.

8. Afdeling 10. Inhaalbeweging in de schoolinfrastructuur

Afdeling 10 bestaat uit een enig artikel 34. Minister Crevits legt uit dat deze bepaling kadert in het dossier van de zogenaamde DBFM-inbreiding Scholen van Morgen met 17 nieuwe projecten, die mogelijk werden door de btw-verlaging voor schoolbouw. Via deze bepaling krijgen de schoolbesturen die geselecteerd werden in het kader van die inbreiding, de nodige rechtszekerheid dat hun dossiers in de komende jaren ook effectief zullen doorgaan.

Artikel 34 maakt het namelijk mogelijk om de machtiging van 100 miljoen euro voor de inhaalbeweging in schoolinfrastructuur te overschrijden, mits het bedrag van de overschrijding gecompenseerd wordt op de machtiging voor de reguliere financiering voor schoolinfrastructuur. Of deze bepaling ook echt in de praktijk gebracht zal moeten worden, zal de toekomst moeten uitwijzen. De minister zelf denkt dat zulks niet het geval zal zijn. Want op basis van de nu gehanteerde parameters valt er hoogstwaarschijnlijk geen overschrijding van het drempelbedrag te verwachten.

9. Afdeling 11. Verlenging bijkomende middelen in kader van de asielcrisis

Artikel 35 zorgt voor de decretale basis om in het kader van de vluchtelingen crisis in 2017 een eenmalig budget van 9,8 miljoen euro toe te kennen aan de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie. Naar analogie met 2016 worden deze middelen voorzien om acute noden in de organisatie van aanbod NT2 te kunnen opvangen.

10. Afdeling 12. Kinderdagverblijven van het gemeenschapsonderwijs in het tweetalige hoofdstedelijke gebied Brussel

Op de artikelen 36 en 37 wil de minister wat dieper ingaan. Deze artikelen zorgen voor een geleidelijke afbouw, via natuurlijke afvloei, van de personeelsformatie ten laste van de onderwijsbegroting in de 33 kinderdagverblijven van het gemeenschapsonderwijs in het tweetalige gebied Brussel. Hierover is ook al een en ander verschenen in de pers.

De minister legt uit dat deze financiering gestart is in het begrotingsjaar 1975, toen de toenmalige Cultuurraad van de Nederlandse Cultuurgemeenschap op initiatief van minister Jef Ramaekers daartoe de beslissing nam. Op dat moment was het gemeenschapsonderwijs nog het Rijksonderwijs, en was de minister de rechtstreekse werkgever. Deze beslissing had te maken met de Vlaamse aanwezigheid in Brussel en had tot doel te voorzien in kweekvijvers voor Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Vandaar ook dat de kinderdagverblijven gehecht zijn aan, en meestal gehuisvest zijn op, dezelfde plaats als de kleuterscholen van het Brusselse GO!

Die financiering is altijd behouden gebleven en is doorheen de jaren geëvolueerd. Via het Onderwijsdecreet XIV uit 2003 is er voor de personeelsleden van de kinderdagverblijven een reglementaire basis gecreëerd, met de mogelijkheid – voor diegenen die voldoende anciënniteit hadden – om vast benoemd te worden, en met een contractuele tewerkstelling voor alle andere personeelsleden. Er werden en er worden aan de kinderdagverblijven geen werkingsmiddelen toegekend, maar ze ontvangen als zelfstandige kinderopvang wel tegemoetkomingen van Kind en Gezin.

Het subsidiekader vanuit Kind en Gezin voor de kinderopvang van de Scholengroep 8, is te kaderen in de historische evolutie van de subsidieregeling kinderopvang voor en na de implementatie van het decreet Kinderopvang. Met dit decreet Kinderopvang uit 2014 werden de oude subsidies gestroomlijnd en ingekanteld in de nieuwe getrapte subsidiëring die inging vanaf dat decreet. Vertaald naar de betrokken kinderdagverblijven betekent dit dat het subsidievolume vanuit Kind en Gezin over de jaren heen enorm is toegenomen. Vanaf de start van het decreet in 2014 is de gemiddelde subsidie geëvolueerd naar 32,56 euro per plaats en per dag. Voor de volgende jaren is ook nog een overstap voorzien naar subsidietype T2A (trap 2A).

Geleidelijk aan was er dus een dubbele financiering gegroeid voor dezelfde activiteiten. Ook uit de personeelslijsten blijkt overigens dat het hier om een behoorlijk zware subsidiëring gaat. Deze financieringssituatie is historisch gegroeid, mee doordat de subsidieregeling voor kinderopvang sinds 2009 danig geëvolueerd is en de subsidieregeling vanuit Onderwijs en Vorming nog steeds is afgestemd op de situatie van voor 2009.

Hieraan wordt zeer voorzichtig geremedieerd. Rekening houdend met de historische evolutie en de daaruit resulterende dubbele subsidiëring, wordt de subsidiëring vanuit Onderwijs en Vorming geleidelijk afgebouwd tot de basispersoneelsformatie van 2880 uren aan titularissen voor de totaliteit van de ambten van verpleger en kinderverzorger wordt bereikt. De minister preciseert dat dit volume overeenkomt met het huidige volume aan vast benoemde personeelsleden. Voor 2017 dalen de behoeften voor Onderwijs en Vorming ingevolge deze maatregel met 804.000 euro. Deze middelen worden echter volledig geherinvesteerd in de doventolken, waar er momenteel middelentekorten zijn. De middelen in kwestie vloeien met andere woorden niét weg uit Onderwijs.

11. Afdeling 13. Middelenfonds

De artikelen 38 en 39, ten slotte, regelen de verruiming van de omschrijving van de ontvangstenzijde van het Middelenfonds. Het gaat om een begrotingsfonds dat werd opgericht voor de aanwending van teruggevorderde salarissen en salaris-toelagen van de sector Onderwijs. Het betreft hier dus een veeleer technische operatie.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Tussenkomsst van Ann Brussee

De fractie van *Ann Brussee* is tevreden met de verhoging in artikel 32 van het ontwerp van programmadecreet (wettelijke en conventionele werkgeversbijdrage van de universiteiten), al had het, zoals ook de SERV zegt, nog wat meer mogen zijn dan 1 miljoen euro.

1.2. Tussenkomsst van Kathleen Krekels

Kathleen Krekels accepteert de bevrozing van de gon-middelen (artikelen 25 en 28) maar vraagt wel om een evaluatie in het perspectief van volgend schooljaar 2017-2018. Er dreigen hier en daar immers tekorten.

1.3. Tussenkomsst van Jo De Ro

Jo De Ro merkt op dat de dubbele financiering van kinderdagverblijven van het GO! die door Kind en Gezin worden overgenomen, op middellange termijn terecht uitdooft (artikelen 36 en 37). Maar anderzijds wordt het GO! elders ondergefinancierd, met name doordat men in 2008 bij de hertekening van de financiering vergat werkingsmiddelen vast te leggen voor de internaten buitengewoon onderwijs en tehuizen van het GO! Kunnen de eerstgenoemde middelen die vrijkomen, niet gebruikt worden om dat recht te zetten?

2. Antwoorden van de minister en replieken van de leden

De middelen uit de kinderdagverblijven vloeien niet weg uit Onderwijs, onderstreept minister *Hilde Crevits* nogmaals. In 2017 wil ze vooral investeren in doventolken, waaraan een groot tekort bestaat, maar er moet ook een oplossing gevonden worden voor het ontbreken van werkingsmiddelen voor de internaten van het buitengewoon onderwijs in het GO!, dat ze als een oud en dringend probleem erkent. Ze sprak er recent nog over met het GO! en is het dossier grondig aan het bekijken. Ook zij maakten de link naar de middelen die hier vrijkomen.

Zij blijft achter de bevrozing van de gon-middelen staan en komt daar bij de bespreking van de beleidsbrief op terug. Het is in elk geval de bedoeling de gon-regeling te herbekijken.

Jo De Ro vindt het belangrijk dat de minister zich engageert om in 2018 de middelen die in Brussel vrijkomen uit de dubbele financiering van kinderdagverblijven, in te zetten voor de werkingsmiddelen van de internaten buitengewoon onderwijs van het GO!. Zal het kenniscentrum in 2017 zonder bijkomende middelen op de extra vragen kunnen ingaan, zoals die over informatiedeling, eenmalig opvragen en de betere ondersteuning van inrichtende machten en directies?

Koen Daniëls is niet zo zeker dat de genoemde financiering van de kinderdagverblijven dubbel is. Zijn fractie maakt zich zorgen over de Nederlandstalige kinder-

dagverblijven in Brussel. Het is niet wenselijk dat die onder budgettaire druk plaatsen moet afstoten. Hij suggereert dat de minister met de minister van Welzijn bekijkt hoe het tekort kan aangepakt worden dan wel extra capaciteit kan worden gecreëerd.

Hij blijft de bevrozing van de gon-middelen raar vinden. Scholen krijgen als reactie op hun aanvraag te horen dat ze op zijn. Had de minister ze niet juist moeten verruimen?

Wat gon betreft, wijst minister *Hilde Crevits* erop dat de aanvragen 1 oktober als deadline hadden. Vorig jaar heeft ze met de rest, middelen vrijgemaakt voor nieuwe doelgroepen. Ze belooft de vinger aan de pols te houden. Als de pot niet zou volstaan, zou ze onmiddellijk de bevrozing opheffen, verzekert ze. De regering wil op gon niet besparen.

De internaten van het GO! vormen een heel gevoelig dossier. Zij kent de noden op het vlak van kinderopvang. Zij kunnen subsidies aanvragen bij Kind en Gezin of Onderwijs en Vorming. Dat laatste staat in voor de loonkosten van 252 personeelsleden, die goed waren voor 191 vte in 2014. Ook de eerste zijn gebaseerd op loonkosten. Vergelijking leerde dat 190 vte in beide lijsten voorkomen. Veel duidelijker kan het niet. Dat is iets anders dan de behoefte aan extra plaatsen, onderstreept ze. Zelf is ze voorstander van een geleidelijke verzachting. Het dossier wordt verder onderzocht met het oog op een doordachte beslissing.

Koen Daniëls waarschuwt dat Onderwijs en Welzijn moeten vermijden dat, door bij internaten en kinderdagverblijven iets niet meer te doen, een hiaat ontstaat in de opvangcapaciteit. Hij pleit voor goede contacten tussen beide. Hij erkent wel dat dubbele subsidiëring goed moet worden nagegaan.

Wat gon betreft, wijst hij op een zichzelf voedend probleem. Als in een bepaald net de gon-uren op zijn, worden geen gon-attesten meer geschreven en lijkt het dat er geen extra vraag meer is.

Hilde Crevits heeft gon niet bevroren omdat ze dat zo graag wou maar omdat er een probleem was. Als het tijdelijk blijkt te zijn, zoals zij hoopt, en er opnieuw een budget nodig is, zal zij in elk geval het parlement vragen de bevrozing ongedaan te maken. Die vormt geen rem maar een beschermende maatregel.

Jo De Ro hoorde soortgelijke, verontrustende berichten als de heer Daniëls, maar dan uit Welzijn, waar het apparaat evenmin de vraag van ouders volgt. Als men inclusief onderwijs wil, moeten kinderen een beroep kunnen doen op een persoonlijk assistentiebudget om naar een gewone school te gaan, maar sinds de invoering van het M-decreet hebben slechts enkele kinderen met grote zorgen dat gekregen. Het is duidelijk dat het M-decreet (decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften) het beleidsdomein Onderwijs overschrijdt. Het komt erop aan dat Vlaanderen leerlingen en ouders beter ondersteunt, door de inspanningen van Onderwijs en Welzijn goed af te stemmen.

Het probleem ligt *Hilde Crevits* na aan het hart. Zij heeft inmiddels beslist in het voorjaar 2017 een conferentie te organiseren. De evaluaties van het M-decreet leveren interessante zaken op. Het VN-verdrag werd grondig geanalyseerd, maar er lijkt een bijkomende tekst op komst te zijn waarin geen buitengewoon onderwijs meer bestaat. Zij hoopt dat de conferentie een aantal krachtlijnen voor de toekomst oplevert.

III. Stemmingen

1. Artikelsgewijze stemming

Hoofdstuk 9. Onderwijs en Vorming

Artikelen 23 tot en met 31

Voor de opmerkingen bij artikelen 25 en 28 zie de bespreking.

De artikelen 23 tot en met 31 worden aangenomen met 10 stemmen tegen 3.

Artikel 31/1 (nieuw artikel 32)

Amendement nr. 2 voorgesteld door Jan Durnez, Koen Daniëls, Ann Brusseel, Kris Van Dijck, Kathleen Helsen en Paul Cordy strekt er toe een afdeling 7/1 (nieuwe afdeling 8), die bestaat uit artikel 31/1 (nieuw artikel 32), in te voegen (zie *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 944/3).

Jan Durnez licht het amendement toe (zie verantwoording bij het amendement).

Amendement nr. 2 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikelen 32 tot en met 39 (vernummerde artikelen 33 tot en met 40)

Voor de opmerkingen bij artikelen 32, 36 en 37 zie de bespreking.

De artikelen 32 tot en met 39 worden aangenomen met 10 stemmen tegen 3.

2. Eindstemming

Het geheel van de aan de Commissie voor Onderwijs toegewezen artikelen van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 3.

Kathleen HELSEN,
voorzitter

Koen DANIELS
Caroline GENNEZ,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

btw	belasting over de toegevoegde waarde
DBFM	Design Build Finance Maintain
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (historische naam = Gemeenschapsonderwijs)
gon	geïntegreerd onderwijs
MOD	Managementondersteunende Diensten
NT2	Nederlands als tweede taal
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UGent	Universiteit Gent
VN	Verenigde Naties
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent